

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ทูทางสังคมกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน ในพื้นที่ชุมชนบ้านคลองยาง หมู่ 2 อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาทูทางสังคม ทูทางสังคมคืออะไร จะสร้างทูทางสังคมให้เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างไร กระบวนการสร้างทูทางสังคม ทำได้อย่างไร อะไรคือปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างทูทางสังคม และทูทางสังคมมีความสำคัญ / ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนอย่างไร และรู้ เข้าใจในบทบาทขององค์กรภายนอกชุมชนที่ส่งผลในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนในพื้นที่ชุมชนบ้านคลองยาง และให้ทราบถึงความสัมพันธ์ของชุมชนและองค์กรภายนอกชุมชนในการช่วยกันอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน

ทูทางสังคมเป็นการจัดการกับระบบคุณค่าต่างๆที่มีอยู่แล้วในชุมชน โดยสิ่งเหล่านี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค ความไว้วางใจกัน เคารพ ศรัทธา เอื้ออาทรต่อกัน ช่วยให้เกิดพลังชุมชนในการแก้ปัญหา พัฒนาชุมชนด้วยตัวของชุมชนเอง สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีและความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งอาจจะมีองค์กรภายนอกเข้ามาเสริมแรงให้ชุมชน การดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องมีความสำนึกในการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ต้องการจะทำประโยชน์เพื่อชุมชนด้วยความรู้สึกรักและห่วงแหน เมื่อคนในชุมชนเกิดสำนึกพลเมืองประชาชนก็จะให้ความร่วมมือในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่กระบวนการเริ่มคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ตรงตามความต้องการ

ซึ่งในกรณีศึกษาชุมชนบ้านคลองยางได้มีการนำทุนต่าง ๆ ทั้งที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม เช่น ทุนมนุษย์ ทุนทางวัฒนธรรม ทุนทรัพย์ ทุนแรงงาน ในการดำเนินงานการอนุรักษ์ป่าชายเลน ตลอดจนประเพณี วัฒนธรรมชุมชน อีกทั้งความเป็นกลุ่มก้อนของชุมชน บริบทของสังคม ยังเป็นตัวกำหนดลักษณะความสัมพันธ์ของคนในชุมชน รวมไปถึงการสำนึกในหน้าที่ของตัวเองในการที่จะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าชายเลนของชุมชน ทั้งยังเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ไม่ว่าจะมีความไว้วางใจกัน ความเอื้ออาทรต่อกัน การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความศรัทธา

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดทูทางสังคมในชุมชนบ้านคลองยาง จากการศึกษาสามารถสรุปข้อมูลทั้งปัจจัยภายในชุมชน และปัจจัยภายนอกชุมชน ได้ดังนี้ ปัจจัยภายในชุมชนที่ทำให้ชุมชนบ้านคลองยางเกิดจาก ความไว้วางใจระหว่างกันของคนในชุมชน การมีความสัมพันธ์แบบเป็นกลุ่มเป็นพวกเดียวกัน ยึดถือศาสนาเดียวกันส่งผลต่อระบบคิดของคนในชุมชน ชาวชุมชนตระหนักถึงรากเหง้า ประเพณี วัฒนธรรมร่วมกัน มีความช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อ

กัน ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานเป็นอย่างดี และมีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่น ปัจจัย
ภายนอกชุมชน เป็นการสนับสนุนจากองค์กรภายนอกชุมชนที่เหมาะสม ทำให้ชุมชนสามารถ
พึ่งพาตัวเองได้ในระยะยาว และอย่างต่อเนื่อง ไม่มากเกินไปจนทำให้ชุมชนเกิดภาวะพึ่งพิง และไม่
น้อยจนเกินไปจนทำให้ขาดความต่อเนื่อง ทั้งการเข้ามาให้ความรู้ จัดอบรม และงบประมาณ

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชุมชนบ้านคลองยางประสบความสำเร็จในการอนุรักษ์และฟื้นฟู
ป่าชายเลนนั้น คือการที่ชาวชุมชนบ้านคลองยางมีความไว้วางใจกัน เพราะเมื่อคนในชุมชนมีความ
ไว้วางใจกันแล้ว การดำเนินงานก็จะเป็นอย่างราบรื่น